

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci **žalobce: ŽELEZNÁ LÁVKA, spol. s r.o.**, se sídlem Jana Masaryka 179, Praha - Vinohrady, zastoupený Mgr. Alešem Eppingerem, advokátem se sídlem Vodičkova 710/31, Praha 1, proti **žalovanému: Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 10. 2012, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 8 Af 51/2012, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á .**
- II. Navrhovatel **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu

[1] Návrhem ze dne 21. 5. 2014, doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 2. 6. 2014, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhal určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). Po zdejšímu soudu se navrhovatel domáhal toho, aby Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) byla určena lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci jednak v řízení vedeném u městského soudu pod sp. zn. 3 Af 28/2010 a jednak v řízení vedeném u městského soudu pod sp. zn. 8 Af 51/2012.

[2] Ze strany městského soudu byl Nejvyššímu správnímu soudu návrh na určení lhůty předložen pouze se spisem sp. zn. 8 Af 51/2012 a vyjádřením městského soudu pouze ve vztahu k řízení pod uvedenou spisovou značkou. Z úřední činnosti Nejvyšší správní soud disponuje informací o tom, že po podání návrhu na určení lhůty ze dne 21. 5. 2014 městský soud vydal v řízení vedeném pod sp. zn. 3 Af 28/2010 rozsudek ze dne 26. 5. 2014, č. j. 3 Af 28/2010 - 190, jímž zrušil tehdy napadená správní rozhodnutí. Dle § 174a odst. 3 zákona o soudech a soudcích může soud, vůči němuž jsou namítány průtahy v řízení, po obdržení návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu postupovat dvojím způsobem: 1) může postoupit návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu do 5 pracovních dnů ode dne doručení se svým vyjádřením soudu příslušnému o návrhu rozhodnout, 2) může učinit všechny procesní úkony,

u nichž podle navrhovatele dochází k prodlení – v takovém případě se k návrhu na určení lhůty dále nepřihlíží, pokud navrhovatel výslovně neprohlásí, že na návrhu trvá. V případě, že navrhovatel se svým návrhem domáhá vydání rozhodnutí ve věci, je učiněním procesního úkonu zde uvedeného jako ad 2) vydání požadovaného rozhodnutí ve věci.

[3] Za popsaného stavu, kdy městský soud návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu předložil pouze se spisem sp. zn. 8 Af 51/2012 a vyjádřením týkajícím se pouze řízení vedeného pod touto spisovou značkou, Nejvyšší správní soud v nynějším řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu hodnotí pouze, zda nedochází k průtahům v řízení vedeném před městským soudem pod sp. zn. 8 Af 51/2012. Zcela stranou nynějšího řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu před zdejším soudem tak zůstává řízení před městským soudem vedené pod sp. zn. 3 Af 28/2010.

[4] Ve vztahu k řízení před městským soudem vedenému pod sp. zn. 8 Af 51/2012 navrhovatel uvedl, že žalobu podal dne 28. 12. 2012. Má přitom za to, že jsou dány všechny podmínky pro vydání rozhodnutí ve věci a nedocházelo tak k průtahům.

II. Vyjádření městského soudu

[5] Městský soud ve svém vyjádření k návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu uvedl, že ve věci nejsou podmínky pro vydání rozhodnutí ve věci, jelikož žalovaný vyjádřil záměr uspokojit navrhovatele ve smyslu § 62 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Lhůta k postupu, jímž má být navrhovatel uspokojen, byla městským soudem žalovanému stanovena s ohledem na velký počet žalobou napadených správních rozhodnutí a rozsáhlou spisovou dokumentací. Městský soud tak vyčkává, zda dojde k uspokojení navrhovatele postupem ve smyslu § 62 odst. 1 s. ř. s., a pokud se tak stane, hodlá se dle § 62 odst. 3 s. ř. s. na navrhovatele obrátit s dotazem, zda byl postupem žalovaného skutečně uspokojen.

III. Podstatný obsah spisu městského soudu

[6] Žaloba byla městskému soudu doručena dne 28. 12. 2012. Vzhledem k tomu, že společně s podáním žaloby nebyla splněna poplatková povinnost, městský soud vyzval navrhovatele usnesením ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Af 51/2012 - 22, k jeho úhradě, současně navrhovatele zpravil o tom, že o věci bude rozhodovat senát 8 Af a že je možno namítnout podjatost soudců tohoto senátu, a dále navrhovatele vyzval k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím věci samé bez nařízení jednání. Městský soud dne 4. 2. 2013 navrhovatele rovněž vyzval k doplnění žaloby příložením stejnopisu napadených správních rozhodnutí. K úhradě soudního poplatku a doložení stejnopisů žalobou napadených rozhodnutí došlo dne 15. 2. 2013.

[7] Dne 4. 2. 2013 městský soud také zaslal žalobu žalovanému k vyjádření a informoval jej o tom, že o věci bude rozhodovat senát 8 Af, podjatost jehož soudců lze namítnout, a dále žalovaného vyzval k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím věci samé bez nařízení jednání. Dne 1. 3. 2013 městský soud obdržel vyjádření žalovaného k žalobě, které dne 8. 3. 2013 zaslal na vědomí navrhovatel, a dne 6. 3. 2013 soud obdržel správní spis.

[8] Dne 24. 2. 2014 obdržel městský soud přípis navrhovatele nazvaný „vyjádření žalobce“, v němž navrhovatel uvedl, že doplňuje svou žalobu a podává repliku k vyjádření žalovaného ze dne 1. 3. 2013. Tento přípis městský soud zaslal dne 6. 3. 2014 žalovanému. Dne 9. 3. 2014 obdržel městský soud přípis navrhovatele nazvaný „sdělení žalobce k náhradě nákladů řízení“.

[9] Dne 19. 3. 2014 bylo městskému soudu doručeno sdělení žalovaného o jeho záměru uspokojit navrhovatele ve smyslu § 62 s. ř. s. Žalovaný současně požádal o určení lhůty k vydání rozhodnutí, jímž má být navrhovatel uspokojen, a to tak, aby lhůta neskončila dříve než v září 2014 s ohledem na obsáhlost spisového materiálu a množství napadených rozhodnutí, jichž je 65.

[10] Dne 21. 5. 2014 městský soud obdržel návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, který je předmětem nynějšího řízení před Nejvyšším správním soudem. Následně městský soud vydal usnesení ze dne 28. 5. 2014, č. j. 8 Af 51/2012 - 231, jímž žalovanému dle § 62 odst. 2 s. ř. s. stanovil k vydání nového rozhodnutí ve věci lhůtu do 15. 10. 2014. Dne 28. 5. 2014 současně městský soud informoval navrhovatele, že jeho návrh na určení lhůty bude postoupen Nejvyššímu správnímu soudu, což téhož dne městský soud taktéž učinil.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[11] Nejvyšší správní soud podaný návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu zhodnotil a dospěl k závěru, že není důvodný.

[12] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[13] Při rozhodování o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu může příslušný soud stanovit lhůtu jen k provedení takového procesního úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány průtahy. Uvedený závěr vyplývá nejen z ustanovení § 174a odst. 2, věty druhé, zákona o soudech a soudcích (dle tohoto ustanovení je náležitostí návrhu na určení lhůty, bez jejíhož splnění nelze v řízení pokračovat, označení procesního úkonu, u něhož jsou namítány průtahy), dále z ustanovení § 174a odst. 8, věty první, tohoto zákona (příslušný soud může určit lhůtu k provedení úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány průtahy), ale zejména ze zásady nezávislosti soudů a soudců při projednávání a rozhodování sporů a jiných právních věcí, která nesmí být dotčena tím, že by příslušný soud posuzoval – v rozporu se smyslem (účelem) řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu – nejen otázku určení lhůty k provedení procesního úkonu, ale rovněž to, ve vztahu k jakému procesnímu úkonu nastaly v řízení průtahy.

[14] V řízení podle § 174a zákona o soudech a soudcích Nejvyšší správní soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty. Znamená to, že zjistí-li neodůvodněné průtahy v řízení spočívající zejména v tom, že příslušný soud poté, kdy obdrží podání ve věci, v přiměřené době nečiní žádné úkony, věci se vůbec nezabývá, aniž by pro takový postup existovaly ospravedlnitelné důvody, anebo činí úkony s nedůvodnou časovou prodlevou, usnesením určí tomuto soudu lhůtu, ve které má úkon učinit, resp. ve které má rozhodnout. Průtahy v řízení tak znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu.

[15] Pro nynější řízení je dále nutno zdůraznit, že Nejvyšší správní soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu s ohledem na stav řízení před městským soudem, který je tu ke dni rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. K tomuto okamžiku se hodnotí, zda dochází u namítaného procesního úkonu k průtahům. Nemá totiž význam zkoumat, zda dochází k průtahům u úkonu, který již byl proveden. Skutečnost, že rozhodný je okamžik rozhodování o návrhu, vyplývá z § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, v němž je při vymezení podmínek pro vyhovění návrhu použito přítomného času („*dochází v řízení*

ke průtahům“), a dále ze skutečnosti, že v případě důvodného návrhu má dojít též k určení lhůty k provedení navrhovaného úkonu. Určení lhůty přitom musí respektovat současný stav řízení před soudem, vůči němuž jsou průtahy namítány. Jiný přístup by mohl způsobit vážné procesní obtíže.

[16] Skutečnost, že Nejvyšší správní soud rozhoduje podle stavu, který tu je ke dni jeho rozhodnutí, má v nynější věci ten důsledek, že se přihlíží i k vývoji řízení před městským soudem, k němuž došlo až poté, co navrhovatel podal svůj návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu byl městskému soudu doručen dne 21. 5. 2014, tj. v době, kdy ze strany městského soudu nebyl navrhovatel zpraven o sdělení žalovaného o jeho záměru uspokojit navrhovatele, které bylo městskému soudu doručeno dne 19. 3. 2014 (tedy před více než dvěma měsíci před podáním návrhu na určení lhůty). Až po doručení návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu vydal městský soud usnesení ze dne 28. 5. 2014, č. j. 8 Af 51/2012 - 231, jímž žalovanému dle § 62 odst. 2 s. ř. s. stanovil k vydání nového rozhodnutí ve věci lhůtu do 15. 10. 2014. Dané usnesení bylo navrhovateli doručeno dne 29. 5. 2014, kdy se tak poprvé dozvěděl o záměru žalovaného jej uspokojit. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, navrhovatel se po podání návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu dozvěděl o záměru žalovaného uspokojit jej a o usnesení městského soudu ze dne 28. 5. 2014, a to ještě před tím, než byl jeho návrh na určení lhůty postoupen Nejvyššímu správnímu soudu, nicméně svůj návrh s ohledem na dané skutečnosti žádným způsobem nedoplnil či neupravil.

[17] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že sdělení žalovaného o záměru uspokojit navrhovatele a určení lhůty k takovému postupu dle § 62 odst. 2 s. ř. s. mají závažné procesní důsledky pro další vývoj řízení (viz bod [20] tohoto usnesení). Při rozhodování o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu je proto nelze pominout, byť ke stanovení lhůty došlo v nynější věci až po podání návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o návrhu na určení lhůty totiž musí respektovat i procesní povinnosti, které pro městský soud vyplývají z § 62 s. ř. s.

[18] V § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích lze nalézt hlediska, dle kterých se návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu posuzuje. Jde o složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu. V obecné rovině má význam i § 56 s. ř. s., který stanovuje, v jakém pořadí mají soudy ve správním soudnictví projednávat a rozhodovat věci.

[19] Vzhledem k okolnostem nynější věci hraje pro posouzení důvodnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu kritérium postupu účastníků. Sem lze zařadit sdělení ze strany žalovaného o jeho záměru uspokojit navrhovatele ve smyslu § 62 s. ř. s. a procesní důsledky z toho plynoucí. Dle § 62 odst. 1 a 2 s. ř. s.:

„(1) Dokud soud nerozhodl, může odpůrce vydat nové rozhodnutí nebo opatření, popřípadě provést jiný úkon, jimiž navrhovatele uspokojí, nezasáhne-li tímto postupem práva nebo povinnosti třetích osob. Svůj záměr navrhovatele uspokojit sdělí správní orgán soudu a vyžádá si správní spisy, pokud je již soudu předložil.

(2) Předseda senátu stanoví lhůtu, v níž je třeba rozhodnutí vydat, opatření nebo úkon provést a oznámit je navrhovateli i soudu; uplyne-li tato lhůta marně, pokračuje soud v řízení.“

[20] Dané ustanovení je výrazem subsidiarity správního soudnictví, která dává přednost před řešením sporu před soudem tomu, aby byly sporné otázky vyřešeny před správními orgány. Správní soudnictví nastupuje až tehdy, není-li možné sporné otázky odstranit na úrovni správních

orgánů. Z tohoto důvodu je žalovanému správnímu orgánu v řízení před soudem umožněno prohlásit, že hodlá navrhovatele uspokojit. Za takových okolností, jsou-li splněny zákonem předpokládané podmínky (k nim srov. bod 30. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2010, č. j. 3 Ads 148/2008 - 70, publikované pod č. 2130/2010 Sb. NSS), má soud povinnost žalovanému určit lhůtu k tomu, aby navrhovatele uspokojil. Do doby, než určená lhůta uplyne, o věci soud nerozhoduje (*a contrario* věta za středníkem v § 62 odst. 2 s. ř. s.: „*uplyne-li tato lhůta marně, pokračuje soud v řízení*“), v čemž lze spatřovat závažné procesní důsledky pro řízení před městským soudem společně s eventuálním dalším postupem ve smyslu § 62 odst. 3 až 5 s. ř. s. odvislým od postupu žalovaného.

[21] V nynější věci byla ze strany městského soudu žalovanému určena lhůta, v níž má dojít k uspokojení navrhovatele, do 15. 10. 2014, přičemž přiměřenost této lhůty ani podmínky pro její stanovení nebyly ze strany navrhovatele žádným způsobem zpochybněny. Za takového stavu je nutno vyjít z toho, že do konce stanovené lhůty, která v době rozhodování Nejvyššího správního soudu neuplynula, nemůže městský soud v řízení pokračovat, tj. především nemůže vydat rozhodnutí ve věci.

[22] Již na základě kritéria postupu účastníků řízení, které je v nynější věci navázáno na § 62 s. ř. s., bylo nutno dospět k závěru, že městský soud nemůže rozhodnutí ve věci vydat dříve než 16. 10. 2014, tedy, že návrhu na určení lhůty nelze v současnosti vyhovět. V takovém případě ztrácí smysl rozbor dalších kritérií důvodnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a odst. 8 a požadavku dle § 56 s. ř. s. vztahujícího se k pořadí projednávání a rozhodnutí věci. Jakékoli jejich posouzení nemůže zvrátit závěr, že Nejvyšší správní soud nemůže přikázat městskému soudu vydat rozhodnutí ve věci v průběhu otevřené lhůty dle § 62 odst. 2 s. ř. s., nebyla-li žádným způsobem zpochybněna zákonnost jejího stanovení, opačným postupem by Nejvyšší správní soud totiž postavil městský soud do neřešitelné procesní situace s ohledem na požadavky § 62 odst. 2 s. ř. s.

[23] Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu tak byl vyhodnocen jako nedůvodný.

V. Závěr a náklady řízení

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, byl-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu